

Білогур В.С., д.філософ.н., професор, завідувач кафедри теорії і методики
фізичного виховання та спортивних дисциплін

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ПРОГНОЗУВАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ І ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ОСОБИСТОСТІ

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Слід відмітити, що дане поняття є достатньо складним для трактування, так як воно включає скоріше регулятивну ідею І.Канта, в основі якої криється людський потенціал. По суті, справи мова йде про інструмент, який дозволяв би навести мости між філософськими роздумами про сутність та призначення людини, а, з іншої, - прогнозувати можливості і перспективи реалізації можливостей людини. Підходи, у рамках яких людина виступала у якості ресурсу, були популярними ще 30 років назад, і сьогодні вони не дають повного уявлення про людину, яка працює в умовах інформаційного суспільства. Точніше, сфера їх застосування, а, отже, і коло задач обмежені і не працюють на час. Приблизно те ж саме слід сказати і про пізнішу концепцію «людського капіталу». Обидві концепції дозволяли побачити в людині один з функціональних елементів виробничих, соціальних, технічних, комерційних відносин і воно не може бути вбудованим у сучасні інформаційні системи, щоб редукувати людину до виконання певних функцій. В ці системи слід вводити елементи нелінійності, біфуркаційності, так як цим системам властива певна обмеженість і людина використовується як певна функція у процесах виробничої чи соціальної практики. Більш ефективним було б спиратися на таке поняття, яке включає ці обидва значення, вважаючи людину ресурсом особливого роду чи особливої активності, так як сама людина споживає природні і соціальні ресурси. І це поняття повинно свідчити про самоцінність людини як особливого роду «гомо креатоса», недетермінованого будь-якими системами. Продуктивна сила людського потенціалу приводить до розвитку, так як включає певні уявлення про людину, його місце у світі, його взаємовідносини з оточуючими структурами. Уявлення про людину, які спираються на концепцію людського потенціалу, можна назвати більш широкими і в кількісному, і в якісному відношеннях, але людину не слід зводити до фактора (для Фрейда – це було лібідо, для Фуко-влада). У концепціях ООН людський розвиток включає – середній приріст доходу на душу населення, середня тривалість життя і грамотність населення. Саме ці критерії характеризують умови людського розвитку та людської самореалізації. Чим вищим є значення цих складових тим вищим є сумарний індекс і умови для самореалізації і тим більше можливості людини для свого розвитку. Можливості розвитку і особливо реалізації потенціалів залежать від того, настільки в суспільстві захищені і гарантовані права людини. Інтелектуальний потенціал відкриває дві можливості: 1) характеризується рівнем грамотності, яке більш широке, чим поняття інтелект чи інтелектуальний розвиток; 2) інтелект як властива людині здатність мислити. Інтелектуальний потенціал визначає не тільки можливості розвитку людини, але й самого існування - виживання людини у сучасному світі.

Література:

1. Переломова О.С. Інтертекстуальність як системотвірна текстово-дискурсивна категорія Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2008. Вип. 34. С.87-95.
2. Кивлюк О.П. Глобалізація та інформатизація освіти в предметному полі філософії освіти // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2014. Вип. 57. С.192-200.